

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีการยื่นขอให้พิจารณา
ดำเนินการทางวินัยใหม่ในภายหลังโดยมิได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.^๑

กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ลับ^๒ ที่ มท ๐๒๐๒.๒/๕๓๒๒ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗ ขอรื้อเกี่ยวกับการขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทยได้รับคำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่รายงาน ค. ครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (ผู้อำนวยการสูง) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงในเรื่องการไม่ควบคุมดูแลการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลให้เป็นไปตามระเบียบ และมีคำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ เรื่อง งดโทษ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยให้งดโทษภาคทัณฑ์นาง ค. และให้ว่ากล่าวตักเตือนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งได้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา

๒. นาง ค. ไม่ได้ยื่นร้องทุกข์ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งงดโทษ แต่ต่อมาได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอให้ทบทวนคำสั่งและขอความเป็นธรรมให้พิจารณายุติเรื่อง โดยอ้างข้อเท็จจริงเดียวกันกับที่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

๓. เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๖ และมีมติว่า การดำเนินการทางวินัยกรณีนาง ค. ถูกต้องเหมาะสมแล้ว

๔. เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ นาง ค. ได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยเรื่อง ขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ โดยแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๗ ตนได้รับข้อมูลที่เป็นพยานหลักฐานใหม่ที่ยังไม่เคยได้นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาจากนางสาว ก. และนาง ส. นาง ค. จึงได้เสนอพยานบุคคลจำนวนสองรายข้างต้น และพยานเอกสาร คือ สำเนาร่างหนังสือเกี่ยวกับการดำเนินการตามคำสั่งการในการแก้ไขปัญหาการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลของกลุ่มงานแผนพัฒนาท้องถิ่น กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น มาให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและมีมติว่าการดำเนินการทางวินัยกรณีนาง ค. ถูกต้องเหมาะสมแล้วตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงถือว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นอันเสร็จสิ้น การที่นาง ค. มีคำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ภายหลังจากที่ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณา มีมติแล้ว เป็นกรณีที่ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในประเด็นดังต่อไปนี้

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๑/๓๑๗ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒ ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๐๒.๒/๒๒๓๗๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ ยกเลิกชั้นความลับของหนังสือฉบับดังกล่าว

(๑) กรณี อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ แล้ว และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาง ค. ได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ตามมาตรา ๑๒๒ และ มาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ การดำเนินการทางวินัยในเรื่องนี้ จึงเป็นอันเสร็จสิ้น การที่ต่อมานาง ค. ได้ยื่นหนังสือขอให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวใหม่ จึงเป็นการขอให้ พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ภายหลัง ที่การดำเนินการทางวินัยเสร็จสิ้นไปแล้วตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งเป็น กฎหมายเฉพาะกำหนดไว้ คำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ดังกล่าวอยู่ในเงื่อนไขที่จะต้อง รับไว้พิจารณาหรือไม่

(๒) กรณีเป็นคำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ซึ่งจะต้องรับไว้พิจารณา ผู้มีอำนาจพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ในกรณีนี้เป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ในฐานะ ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ในฐานะองค์กรตรวจสอบการดำเนินการทางวินัย

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหาหรือของ กระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏ ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) ชี้แจงว่า พยานบุคคลซึ่งนาง ค. กล่าวอ้างว่าเป็นพยานหลักฐานใหม่จำนวนสองราย ต่างเคยเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนาง ค. เมื่อครั้ง ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น โดยหนึ่งในพยานบุคคลนั้น เป็นพยานบุคคลเดิมซึ่งได้มีการอ้างถึงในสำนวนการสอบสวนทางวินัยแล้ว ส่วนพยานบุคคลอีกคนหนึ่ง ซึ่งนาง ค. ได้ขอให้ยื่นหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงนั้น เนื้อหาการชี้แจงในหนังสือดังกล่าวก็เป็นไปในทำนอง เดียวกันกับการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่นาง ค. เคยชี้แจงว่าตนได้กำชับดูแลการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ให้เป็นไปตามระเบียบอย่างดีแล้ว ส่วนสำเนาร่างหนังสือเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อสั่งการ ในการแก้ไขปัญหาการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลของกลุ่มงานแผนพัฒนาท้องถิ่น กองพัฒนาและส่งเสริม การบริหารงานท้องถิ่น เป็นเอกสารที่นาง ค. ย่อมทราบมาก่อน เพียงแต่นำมายื่นให้คณะกรรมการ สอบสวนพิจารณาในชั้นการดำเนินการสอบสวนทางวินัย โดยเห็นว่าพยานบุคคลและเอกสารดังกล่าว เป็นสิ่งที่นาง ค. ย่อมรู้มาก่อนตั้งแต่ชั้นการสอบสวนทางวินัยแล้ว

๒. ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ตลอดจนกฎระเบียบอื่น ที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้มีบทบัญญัติในเรื่องการขอให้พิจารณาใหม่ในลักษณะเดียวกันกับมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหาหรือประกอบกับ ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว เห็นสมควรกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นสองประเด็น และมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การยื่นหนังสือขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ภายหลังจากที่ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยแล้ว โดยมีได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ เป็นการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่อยู่ในเงื่อนไขที่จะต้องรับไว้พิจารณาหรือไม่ นั้น

เห็นว่า คำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ เรื่อง งดโทษ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ กรณีนาง ค. กระทำการอันเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุทิศเอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ โดยให้งดโทษภาคทัณฑ์และให้ว่ากล่าวตักเตือนมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามบทนิยามในมาตรา ๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

โดยที่ข้อเท็จจริงตามข้อหาเรื่องนี้ปรากฏว่า เมื่อมีการออกคำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ฯ และรายงานการดำเนินการทางวินัยให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามมาตรา ๑๐๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและมีมติว่า คำสั่งงดโทษภาคทัณฑ์และให้ว่ากล่าวตักเตือนนาง ค. ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ถูกต้องเหมาะสมแล้ว และนาง ค. ไม่ได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ประกอบกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ฯ กำหนด ดังนั้น การดำเนินการทางวินัยในเรื่องนี้จึงเสร็จสิ้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ กฎ ก.พ.ค. ข้างต้น และกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงต้องนำหลักเกณฑ์เรื่องการขอให้พิจารณาใหม่ ตามมาตรา ๕๔^๕

“มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน รั้ง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็น การถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๑๐๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือลงทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการโดยเฉพาะ หรือสั่งยุติเรื่อง หรืองดโทษแล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัย สังกัดอยู่เพื่อพิจารณา เว้นแต่เป็นกรณีดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการต่างกระทรวงกัน หรือกรณีดำเนินการทางวินัย ตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง ตามมาตรา ๘๗ วรรคสอง ให้รายงาน ก.พ. ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

ในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ ก.พ. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม หากมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ ก.พ. มีมติ

ในกรณีตามวรรคสองและในการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๔ ให้ ก.พ. มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๘๕

“มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครอง ที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(มีต่อหน้าถัดไป)

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาบังคับใช้ในฐานะกฎหมายที่เป็นมาตรฐานกลาง ในการพิจารณาทางปกครองและการออกคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนั้น การที่นาง ค. ได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ โดยเสนอพยานบุคคลและพยานเอกสารที่ยังไม่เคยได้นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ภายหลังจากที่การดำเนินการทางวินัยเสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นการยื่นคำขอให้เจ้าหน้าที่เพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองภายหลังจากที่ไม่มีการร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. อันเป็นการขอให้เจ้าหน้าที่พิจารณาใหม่ที่ต้องนำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้คู่กรณีในคำสั่งทางปกครองสามารถใช้สิทธิในการขอทบทวนกระบวนพิจารณาที่เสร็จสิ้นไปแล้วบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงใหม่มาใช้บังคับ

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยวางแนววินิจฉัยว่า “พยานหลักฐานใหม่” ตามมาตรา ๕๔ (๑) ไม่ได้หมายถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหรือมีขึ้นใหม่หลังจากที่ได้มีคำสั่งทางปกครองที่เป็นมูลเหตุของการขอให้มีการพิจารณาใหม่ หากหมายถึงข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้วในเวลาที่ออกคำสั่งทางปกครองนั้นแต่คู่กรณีไม่รู้ และพยานหลักฐานใหม่จะต้องมีผลทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นที่ยุติแล้วเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญถึงขนาดที่อาจมีผลต่อการเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองนั้น หรือแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาทางปกครองที่ดำเนินการมาผิดพลาดในสาระสำคัญ อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๙๐ - ๑๔๙๑/๒๕๖๔^๗ และเรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๐/๒๕๖๖^๘ อีกทั้งการยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่นั้น จะต้องเป็นกรณีที่คู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุดังกล่าวในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้นด้วย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๕)

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช้ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ กรณีคำสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานเทศบาลตามมติข้อมูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าไม่มีพยานหลักฐานว่าพนักงานเทศบาลกระทำการทุจริต ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๑๑/๑๑๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การขอให้พิจารณาใหม่ กรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการกรณีที่มีการทุจริตสอบคัดเลือกข้าราชการเพื่อศึกษาอบรมหลักสูตรนายอำเภอ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๑๕๓ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำหรับการพิจารณาวินิจฉัยว่า พยานหลักฐานใดเป็นพยานหลักฐานใหม่ และจะมีผลให้เพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ย่อมเป็นหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่จะต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงของพยานบุคคลหรือพยานหลักฐานนั้น ๆ เป็นรายกรณี

อนึ่ง หากกรณีปรากฏตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) ข้างต้นที่ว่า พยานบุคคลซึ่งเป็นอดีตผู้บังคับบัญชาที่นาง ค. กล่าวอ้างว่าเป็นพยานหลักฐานใหม่จำนวนสองราย โดยหนึ่งในพยานบุคคลนั้นเป็นพยานบุคคลเดิมซึ่งได้มีการอ้างในสำนวนการสอบสวนทางวินัยแล้ว ส่วนพยานบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งนาง ค. ได้ขอให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น เนื้อหาของการชี้แจงในหนังสือดังกล่าวเป็นไปในทำนองเดียวกันกับการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่นาง ค. เคยชี้แจงว่าตนได้กำชับดูแลการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลให้เป็นไปตามระเบียบอย่างดีแล้ว กรณีจึงไม่ใช่พยานหลักฐานใหม่อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ได้รับฟังมาว่านาง ค. ได้กระทำการอันเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุตสาหะฯ เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อันจะเป็นเงื่อนไขในการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้

สำหรับกรณีร่างหนังสือเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อสั่งการในการแก้ไขปัญหาการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลฯ นั้น เห็นว่า หากร่างหนังสือดังกล่าวเป็นเอกสารที่มีอยู่แล้วในเวลาที่ออกคำสั่งทางปกครอง แต่นาง ค. ไม่อาจทราบได้ โดยมีใช้เป็นความผิดของนาง ค. จึงทำให้ไม่ได้อ้างเป็นพยานหลักฐานในชั้นการดำเนินการสอบสวนทางวินัย และเป็นกรณีที่มีผลทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นที่ยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญถึงขนาดที่อาจมีผลต่อการเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองนั้น หรือแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาทางปกครองที่ดำเนินการมาผิดพลาดในสาระสำคัญ อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างเห็นได้ชัด ร่างหนังสือดังกล่าวก็อาจเป็นพยานหลักฐานใหม่ตามมาตรา ๕๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่หากเป็นกรณีที่นาง ค. รู้ถึงการมีอยู่ของร่างหนังสือนั้น และการมีได้อ้างพยานหลักฐานดังกล่าวเกิดจากความบกพร่องของนาง ค. เอง ก็มีอาจถือเป็นเงื่อนไขในการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ (๑) ดังกล่าวได้ ซึ่งต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

ประเด็นที่สอง ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ ระหว่างผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ในฐานะผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ในฐานะองค์กรตรวจสอบการดำเนินการทางวินัย เห็นว่า การพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เป็นหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองในการพิจารณาว่าคำขอดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ อันทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำการพิจารณาใหม่หรือไม่ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวความเห็นที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๒๔/๒๕๕๕^{๑๐} เรื่องเสร็จที่ ๗๙๘/๒๕๕๑^{๑๑} และเรื่องเสร็จที่ ๑๔๙๐ - ๑๔๙๑/๒๕๖๔^{๑๒}

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๐}บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๖/๗๒๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

^{๑๑}บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง ทาร้อปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (กรณีผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองและแจ้งผลการขอให้พิจารณาใหม่) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๑๑๕๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

สำหรับกรณีตามข้อหาเรื่องนี้ เมื่ออธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ลงนามในคำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ฯ ซึ่งเป็นการปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๘/๒๕๕๔ เรื่อง การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๔ ดังนั้น อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองและเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ไม่ใช่ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยในฐานะองค์กรตรวจสอบทางวินัย

อย่างไรก็ดี โดยที่มาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง^{๓๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ บัญญัติว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง หรือตักเตือนแล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวง เพื่อพิจารณา และหาก อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติ ดังนั้น ในกรณีที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่แล้ว เห็นควรเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งดังกล่าว จึงต้องรายงาน อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาก่อน ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๙๐ - ๑๔๙๑/๒๕๖๔

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๖๗

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๓๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น